

عنوان مقاله:

بررسی فقهی انشای بیع الکترونیکی بدون الفاظ ایجاب و قبول

محل انتشار:

فصلنامه فقه، دوره 27، شماره 102 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسنده:

محمدعلی خادمی کوشا - استادیار گروه دانشهای وابسته به فقه، پژوهشکده فقه و حقوق پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

خلاصه مقاله:

مطابق نظر فقها و بر اساس مواد قانونی، برای انعقاد بیع، وجود انشای فعلی یا انشای لفظی لازم است و طبق ماده 340 قانون مدنی، باید الفاظ و عبارات ایجاب و قبول صریح در معنای بیع باشند. این همه در حالی است که در مواردی از بیع الکترونیکی، از ایجاب و قبول لفظی یا کتبی استفاده نمی‌شود و بلکه نقل و انتقال، بدون انجام داد و ستد و تنها با انتخاب قسمتی مثل «ارسال به سبد خرید» یا «ثبت سفارش» و گاهی با کلیک کردن بر روی تصویر انجام می‌گیرد. در نتیجه، صحت و لزوم بیع الکترونیکی بدون وقوع داد و ستد و بدون ایجاب و قبول متعارف، مورد سؤال واقع می‌شود و رواج بیع الکترونیکی موجب مطالبه عمومی و ضرورت پاسخ فقهی به این سؤال شده است. این مقاله در پاسخ به سؤال فوق برای اثبات میزان نیاز به لفظ در انشای بیع بدون داد و ستد - با استفاده از روش فقهی - ادله لفظی بودن ایجاب و قبول را بررسی کرده و با تطبیق نتیجه بر داده‌های الکترونیکی در بیع الکترونیکی به این نتیجه رسیده است که مقتضای ادله فقهی صحت عقد بیع با هر گونه دلالت‌گر عرفی حتی غیرلفظی است. از این رو، عقد بیع با استفاده از داده‌های الکترونیکی - در صورتی که دلالت بر وقوع بیع داشته باشند - منعقد می‌شود و لازم است ماده 340 قانون مدنی اصلاح شود و عنوان شود که ایجاب و قبول با داشتن هر گونه دلالت‌کننده بر انجام بیع - اعم از لفظ و غیر لفظ - کافی است.

کلمات کلیدی:

قرارداد الکترونیکی، بیع الکترونیکی، ایجاب و قبول، انشای عقد، صیغه عقد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1158089>

